

خرده روایت‌هایی از زندگی زنان اثرگذار در صحنه کربلا

زنانی که در تاریخ ماندگار شدند

● حمیده زمانی! از شدت عزت و احترامی که در بین قبیله بنی هاشم و خاندانش داشت به او می‌گفتند عقبه بنی هاشم. دختری با این فضل و کمالات در آن دوران نبود و مردم ندیده بودند. تنها در امان باغبانی چون فاطمه زهرا (ع) گلی چون زینب کبری پرورش می‌یافت. از این رو لقب صدقه صغری به زینب داده بودند تا همگان بدانند که او در امان بنت محمد (ص) بزرگ شده است. زینب نه تنها در بین زنان زمان خودش بلکه در بین زنان عالم از بهترین الگوهاست. بی خود او را عالمه و عارفه و زاهده و عابده نمی‌نامیدند، که او لایق ترین زنان به این القاب بود. شجاعت و روحیه انقلابی‌اش زبازد دوست و دشمن بود. به خاطر همین روحیه عظیم و انقلابی و تدبیرهای زینب بود که انقلاب عاشورا تا هزار و چهارصد سال بعد، یعنی امروز تداوم یافته است. زنان تأثیر گذاری که به صورت مستقیم و غیرمستقیم در صحنه کربلا حضور داشتند. چند دسته هستند. آنانی که زمینه‌ساز یاری امام بودند. آنانی که در صحنه جنگ حضور داشتند. آنانی که بعد از واقعه عاشورا به روشنگری پرداختند و... در ادامه به خرده روایت‌هایی پیرامون زندگی این زنان بزرگ می‌پردازیم. با اقتباس آزاد از هم صحبتی با جمیله سیفی، مبلغ حوزه زن و خانواده.

زینب الگوی عفت و عزت!

زینب بار و حیه انقلابی که داشت از ابتدای اسارت تا ورود به شام بارها و بارها از نبودن حجاب و پوشش مناسب برای زنان خاندان رسول اکرم (ص) ابراز ناراضی کرده بود و نجابت و شرف خاندان نبوی را یاد آور شده بود. مجلس یزید را آخرین فرصت‌های رسوا کردن یزید و نشان دادن خباثتش بود و اعتراض به هتک حجاب بانوان وسیله‌ای برای نشان دادن خباثت یزیدیان و شرافت و عفاف زنان علوی، وقتی یزید با چوب خیزرانی که در دست دارد به لب و صورت دندان‌های امام می‌زند و بلند می‌گوید: "ای کاش بزرگان قبیله من که در جنگ بدر کشته شدند، بودند و می‌دیدند که چگونه قبیله خزرج در برابر ضربات نیزه به خواری افتاده است. ای کاش بودند و می‌گفتند دست مرزاد یزید!" این صحبت‌های یزید صدای گریه و ضجه‌ای است که از این مجلس به آسمان می‌رود. ناگهان زینب بلند می‌شود سکوت همه جا را فرامی‌گیرد. اینجاست که زینب سخنرانی رسوا کننده‌ای می‌کند و همه را مبهوت بلاغت کلامش روحیه انقلابی‌اش می‌کند. او در قسمتی از صحبت‌هایش روبرو یزید می‌گوید: ای فرزند آژادشدگان به منت، این رسو عدالت است که زنان و کنیزان خود را پشت پرده جای داده‌ای ولی دختران رسول خدا را اسیر در برابرت، پرده‌های احترامشان هتک شده و صورت‌هایشان نمایان، آنان را دشمنان شهر به شهر می‌گردانند و در مقابل دیدگان مرد بیابانی و کوهستانی و در چشم انداز هر نزدیک و دور و پست و شریف، نه از مردان نشان سر پرستی دارند و نه از یاران نشان حمایت کننده‌ای؟ و چه توقعی است از فرزندان آن جگر خواری که جگر پاگان را به دندان کشیده و گوشتش از خون شهیدان روییده؟!؟

ام البنین، الگوی ولایت مداری!

تا وقتی که علی (ع) زنده بود، برای فرزندان فاطمه مادری می‌کرد و همیشه به چهار پسر خودش می‌گفت که هوای فرزندان فاطمه را داشته باشند و آن‌ها را بر خود مقدم بدانند. به وقتش هر چهار فرزندش را با امام زمانشان یعنی حسین (ع) راهی کرد. راهی مسیری که مشخص بود تهنش نداشتن آن‌ها و شهادت است. اما دلش با امامش بود و خوب ولایت مداری و پیروی از رهبر را می‌دانست. وقتی شنید که از کاروان کربلا خبر آورده‌اند، پرسید از امام من، حسین (ع) چه خبر؟ بشیر گفت: پسر ت ابا الفضل به شهادت رسید. گفت: حسین چه شد؟ از حسین بگو! بشیر گفت: پسران دیگر ت هم به شهادت رسیدند. ام البنین گفت: از امام من، حسین بگو، که پسران من و هر چه در زیر آسمان است به فدای او! ام البنین این گونه پسرانش را پیشکش امام و ولی بر حقش کرده بود.

ماریه بنت سعد، الگوی کنشگری اجتماعی

ماریه بنت سعد به شجاعت و فداکاری شهرت داشت. از شیعیان مخلص بصره بود. همسر و فرزندش در جنگ جمل در راه حمایت از علی (ع) به شهادت رسیده بودند. او تمامی ثروت و دارایی خود را وقف ترویج معارف نورانی اهل بیت عصمت و طهارت و شناساندن نهضت عاشورا کرده بود. منزلش محل تجمع شیعیان بصره بود. آنجا را به یک پایگاه فرهنگی برای انتشار فرهنگ شیعی تبدیل کرده بود، مرکزی برای طرح مباحث علمی و عقیدتی توسط شیعیان و بحث‌های سیاسی و عقیدتی روز! فضایل و تعالیم و اخبار اهل بیت (ع) از آنجا به همه جا منتشر می‌شد و همه در بصره برای اینکه اخبار درست و دست اول را از اهل بیت (ع) بدانند به آنجا مراجعه می‌کردند. در جریان کربلا بسیاری از افرادی که در این منزل رفت و آمد داشتند، به یاری حسین (ع) شتافته و به سوی کوفه رهسپار شدند. او در زمان زندگی‌اش به معنای واقعی کلمه یک کنشگر اجتماعی بود و از هیچ تلاشی برای آگاهی بخشی و ترویج دین دریغ نمی‌کرد.